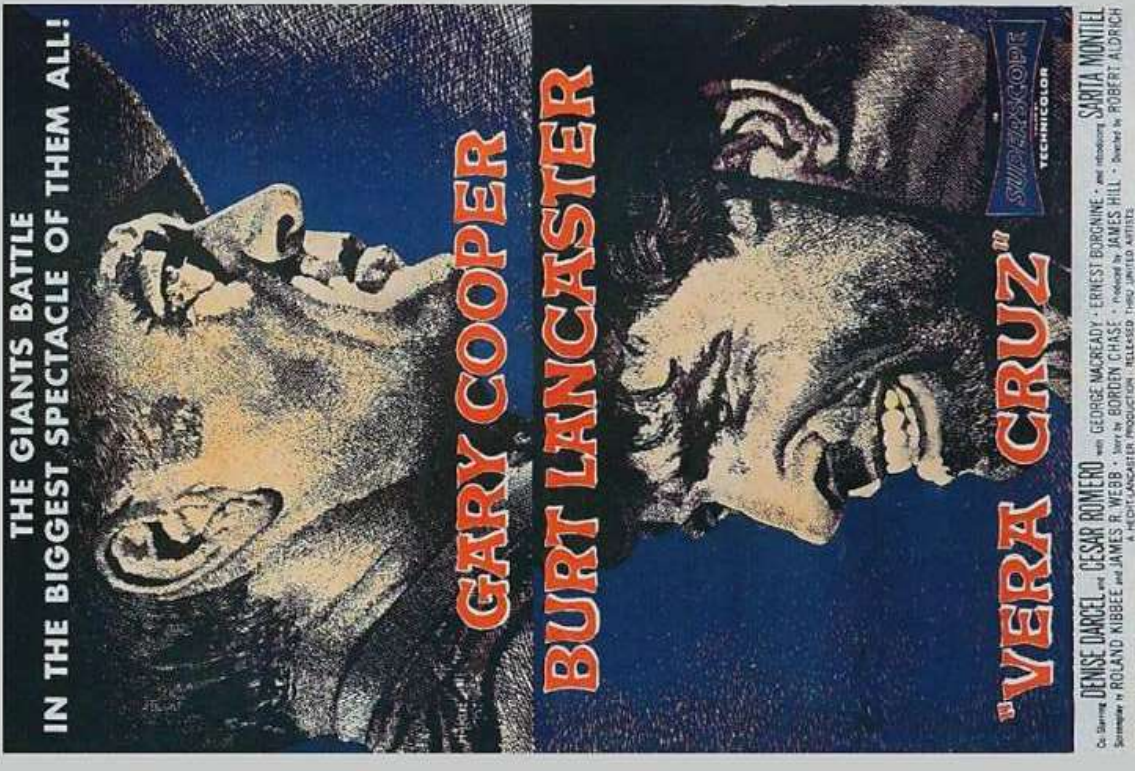

VERA CRUZ

Sinematik
Bir İnceleme

Işık Hiçsönmez
Çorapçı

VERA CRUZ

- ▶ Vera Cruz, Robert Aldrich'in yönettiği, Gary Cooper ve Burt Lancaster'ın başrollerini paylaştığı, 1954 yapımı bir Amerikan Western filmidir. Türkçeye 'İstiklal Kahramanları' olarak çevrilmiştir.
- ▶ Fransa-Meksika Savaşı (1861-1867) sırasında geçen film, Fransız kontesini korumakla görevlendirilip, aslında yüklü bir imparatorluk altını sevkiyatını Vera Cruz limanına taşıdıklarını fark eden, ancak kandırıldıkları için bağılılıkları konusunda tereddütler yaşamaya başlayan bir grup Amerikalı paralı askere odaklanır.
- ▶ Yapımcılığını Hecht-Lancaster Productions'ın üstlendiği film United Artists tarafından 25 Aralık 1954'te gösterime sunuldu.
- ▶ Film, ahlaki açıdan karmaşık karakterleri ve anti-kahraman dinamikleriyle Sergio Leone ve Sam Peckinpah gibi yönetmenleri etkileyen çığır açıcı bir Western filmi olarak değerlendirilir.
- ▶ Filmin ahlaksız karakterleri ve şiddete karşı alaycı tutumu o dönemde şok edici olarak bulundu ve Muhteşem Yedili (The Magnificent Seven) (1960), Profesyoneller (The Professionals) (1966) ve Vahşi Belde (The Wild Bunch) (1969) gibi daha sonra gelen Western filmleri - genellikle Vera Cruz'dan yardımcı oyuncuların benzer rollerde yer aldığı Spagetti Western filmleri - için çığır açıcı oldu.

VERA CRUZ

Künye:

Yönelmen	Robert Aldrich
Senaryo Yazarı	Roland Kibbee James R. Webb
Hikaye Yazarı	<u>Borden Chase</u>
Prodüktör	James Hill
Kast	<u>Gary Cooper</u> <u>Burt Lancaster</u> <u>Denise Darcel</u> <u>Cesar Romero</u> <u>Sara Montiel</u>
Sinematografi	Ernest Laszlo
Düzenleyen (Editör)	Alan Crosland Jr.
Müzik	Hugo Friedhofer
Prodüksiyon Şirketleri	<u>Hecht-Lancaster Productions</u> Flora Productions
Dağıtım	United Artists
Vizyon Tarihi	25 Aralık 1954
Süre	94 dakika
Ülke	ABD
Dil	İngilizce
Bütçe	\$1.6 milyon
Haslat / Gişe	\$11 milyon (tahmini)

YÖNETMEN:

ROBERT BURGESS ALDRICH
(9 AĞUSTOS 1918 - 5 ARALIK 1983)

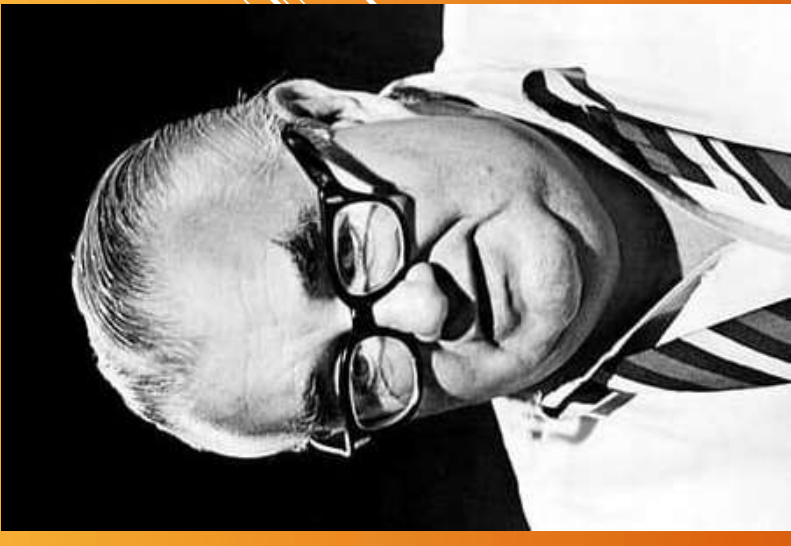
AMERİKALI FİLM YÖNETMENİ, YAPIMCI VE SENARİST. HOLLYWOOD'UN ALTIN ÇAĞI'NDA BİRÇOK TÜRDE ÇALIŞTI. ESERLERİNDE İNSAN DOĞASINI CESUR VE ALAYCI BİR ŞEKİLDE ELE ALMASIYLA TANINIR.

FİLMLERİNDE KENDİNE ÖZGÜ TARZI VE BAŞINA BUYRUK BİR TAVIR BENİMSEYEN ALDRICH, ÇOĞUNLUKLA KARA FİLMLER, SAVAŞ FİLMLERİ, WESTERNLER VE GOTİK TONLARI OLAN KARANLIK MELODRAMLAR YÖNETTİ.

VERA CRUZ ONUN BÜYÜK BÜTÇELİ FİLM YAPIMCILIĞINA İLK ADIMYDI.

EN ÖNEMLİ FİLMLERİ ARASINDA VERA CRUZ (1954), KISS ME DEADLY (1955), THE BIG KNIFE (1955), AUTUMN LEAVES (1956), ATTACK (1956), WHAT EVER HAPPENED TO BABY JANE? (1962), HUSH...HUSH, SWEET CHARLOTTE (1964), THE FLIGHT OF THE PHOENIX (1965), THE DIRTY DOZEN (1967) VE THE LONGEST YARD (1974) YER ALIR.

“MAÇO BİR MİZANSEN VE KLASİK AKSIYON TÜRLERİNİN YANKI UYANDIRAN YENİDEN İŞLENİŞLERİNİ” İÇEREN ALDRICH'İN FİLMLERİ, ANA AKIM SINEMADA ŞİDDETİN SINIRLARINI ZORLAMASININ YANINDA KARMAŞIK YORUMLARIYLA DA TANINIYORDU.

YÖNETMEN:

ROBERT BURGESS ALDRICH
(9 AĞUSTOS 1918 - 5 ARALIK 1983)

İNGİLİZ FİLM ENSTİTÜSÜ, ALDRICH'İN ÇALIŞMALARININ 'İNSAN DAVRANIŞININ KARMAŞIKLIĞINA ESİR OLAN YIKICI BİR DUYARLILIK' SERGİLEDİĞİNİ BELİRTMİŞTİR.

FİLMLERİNDEN BAZILARI DAHA SONRA FRANSIZ YENİ DALGASI ÜZERİNDE ETKİLİ OLDU.

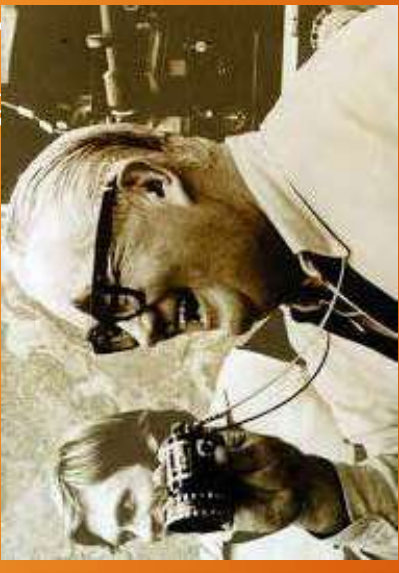
YÖNETMENLİK ÇALIŞMALARININ YANI SIRA ALDRICH, AMERİKA YÖNETMENLER BİRLİĞİ'NİN BİR ÜYESİ OLARAK İKİ DÖNEM BAŞKANLIK YAPMIŞ VE ROBERT B. ALDRICH BAŞARI ÖDÜLÜ'NE İSİM BABALIĞI YAPMIŞTIR.

ROBERT ALDRICH, SİNEMA ENDÜSTRİSİNDE ÇOK YÖNLÜLÜĞÜ VE KENDİNE ÖZGÜ TARZIYLA TANINIRDI.

RHODE ISLAND, CRANSTON'DA DOĞAN ALDRICH, HOLLYWOOD'DA YAPIM ASİSTANI OLARAK SİNEMAYA GEÇMEDEN ÖNCE VIRGINIA ÜNİVERSİTESİ'NDE EKONOMİ EĞİTİMİ ALDI.

ALDRICH'İN KARIYERİ KARA FİLM VE SAVAŞ DRAMLARINDAN PSİKOLOJİK GERİLİMLERE VE KARA KOMEDİLERE KADAR ÇEŞİTLİ TÜRLERİ KAPSADI.

ESERLERİNDE GENELLİKLE GÜÇ, HAYATTA KALMA VE İNSAN DİRENCİ TEMALARINI İŞLEYEN ALDRICH, YOĞUN PERFORMANSLAR VE YENİLİKÇİ GÖRSEL HİKAYE ANLATIMIYLA DİKKAT ÇEKTİ.

YÖNETMEN:

ROBERT BURGESS ALDRICH
(9 AĞUSTOS 1918 - 5 ARALIK 1983)

- "KISS ME DEADLY" (1955): KARA FİLMDE BİR DÖNÜM NOKTASI OLAN FİLM, CESUR TARZI VE YIKICI TONUyla DİKKAT ÇEKER.
- "WHATEVER HAPPENED TO BABY JANE?" (1962): BETTE DAVIS VE JOAN CRAWFORD'UN GÜÇLÜ PERFORMANSLARIyla KORKU VE KARA MİZAHı HARMANLAYAN BİR PSİKOLOJİK GERİLİMDİR.
- "THE DIRTY DOZEN" (1967): ALDRICH'İN AKSİYON SAHNELERİ VE TOPLULUK OYUNCULARI KONUSUNDAKİ BECERİSİNİ SERGİLEYEN, GİŞEDE HİT OLMUŞ KLASİK BİR SAVAŞ FİLMİDİR.

ALDRICH AYNI ZAMANDA HOLLYWOOD STÜDYO SİSTEMİNE MEYDAN OKUYAN BİR ÖNCÜYDÜ. KENDİ YAPIM ŞİRKETİNİ KURARAK DAHA FAZLA YARATICI ÖZGÜRLÜK ELDE ETTİ. KARIYERİ BOYUNCA SIKLIKLA KARMAŞIK, AHLAKİ AÇIDAN MUĞLAK KARAKTERLERLE ÇALIŞTI VE TARTIŞMALI YA DA ALIŞILMADIK KONULARI ELE ALMAKTAN KORKMADI.

ALDRICH, BAZI YAPITLARININ ELEŞTİRMENLERCE KARIŞIK KARŞILANMASINA RAĞMEN, SINIRLARI ZORLAYAN VE TÜRÜN GELENEKLERİNE MEYDAN OKUYAN BİR YÖNETMEN OLARAK ÜN KAZANDI. CESUR VE YENİLİKÇİ HİKAYE ANLATIMI VE FİLM YAPIMCILARI ÜZERİNDEKİ ÇİĞİR AÇICI ETKİSİ SİNEMAYA YAPTIĞI KATKILAR ARASINDA YER ALIR.

KONU

► Başlangıç:

Ben ve Joe, bir Fransız Kontes'ini Vera Cruz'a götürmek için tutulan paralı askerlerdir.

► Çatışma:

Kontes'in İmparator Maximilian'ın rejimini finanse etmek için altın kaçakçılığı yaptığını keşfederler.

► Doruk Noktası:

Hazine için verilen mücadelede ittifaklar değişirken ihanetler yaşanır.

► Çözüm:

Bir hesaplaşma gerçek sadakatleri ve ahlaki gelişimi ortaya çıkarır.

HIKÂYE

Fransa-Meksika Savaşı sırasında, eski asker Ben Trane **paralı asker** olarak iş aramak için **Meksika**'ya gider. Bir çetenin başındaki genç silahşör Joe Erin ile tanışır. Marquis Henri de Labordere tarafından **İmparator Maximilian**'a hizmet etmek üzere işe alınırlar. Maximilian, **Kontes Duvarre**'ye Veracruz şehrine kadar eşlik etmeleri için onlara 25.000 Dolar teklif eder. Trane, imparatorun teklifi iki katına çıkarmasını sağlar.

Bir nehir geçişi sırasında Trane, kontesin seyahat ettiği posta arabasının son derece ağır olduğunu fark eder. Erin ve Trane daha sonra arabanın içinde altı kasa altının saklı olduğunu keşfederler. Kontes onlara bunun 3 milyon dolar değerinde olduğunu ve Avrupa'dan gelecek takviye kuvvetler için kullanılabacağını söyler. Altını çalmak ve bölüşmek için **huzursuz bir ittifak** kurarlar. Onlardan habersiz, Marki olanları dinlemektedir.

General Ramírez liderliğindeki Juaristalar konvoyu birkaç kez saldırır. Yankesici ve **Juarista** gizli ajanı Nina konvoyu katılır. Trane, Erin ve adamları Juaristalar tarafından kuşatıldığında, Trane Ramirez'i **güçlerini birleştirmeye** ve onlara 100.000 Dolar ödemeyi kabul etmeye ikna eder. Marquis altını Veracruz'a götürmeyi başarır. Juarista saldırısında Fransızlar yenilir, ancak Erin'in adamlarının çoğu öldürülür. Erin, kontesin altını taşımak için kiraladığı geminin yerini açıklamasını sağlayarak altını kendisi için çalmaya çalışır. Hatta kendi adamlarından birini öldürür. Ancak Trane onunla **yüzleşmek** için tam zamanında gelir. Erin'in ölümüyle sonuçlanan bir **hesaplaşmada** karşı karşıya gelirler. **Trane ve Nina** oradan ayrılırken, kadınlar ölümlerin arasında sevdiklerini aramaktadır.

KAST

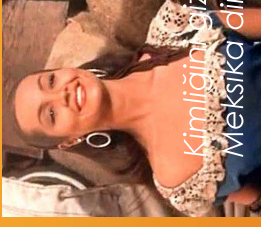
Gary Cooper : Ben Trane

Ben Trane, servet arayışında ve nihayetinde ahlakın tarafını seçen eski bir albay. Cooper abartısız ve asil bir performans sergiliyor.

Burt Lancaster : Joe Erin

Açgözlülük ve acımasızlıkla motive olan gösterişli bir anti-kahraman. Lancaster, ahlaki açıdan muğlak bir role enerji ve karmaşıklık getiren dinamik bir aktör olarak karşımıza çıkıyor.

Sara Montiel : Nina

Kimliğin gizleyen bir juarista olan Nina, Meksika direnişine destek veriyor

Denise Darcel : Kontes Marie Duvarre

Gerçek amacını saklayan gizemli bir Fransız aristokrat.

Charles Bronson: Pittsborough

Morris Ankrum : General Ramírez

Ramirez, İmparator Maximilian'ın güçlerine ayrılan altının devrimci finanse etmesini sağlamak için Benjamin Trane ile işbirliği yaparak perde arkasında çalışır. Ramirez, hikayede ahlaki kanaatin ve siyasi amacın sembolü olarak hizmet eder

Henry Brandon : Kaptan Danette

Cesar Romero : Marquis Henri de Labordere

George Macready : İmparator Maximilian

Hikaye, Fransız müdahalesi (1861-1867) olarak bilinen Meksika tarihinin çalkantılı döneminde geçiyor. Bu dönemde Avusturyalı bir arşidük olan Maximilian, Fransız güçleri tarafından Meksika İmparatoru olarak atandı. Altın, Maximilian'ın rejimini devrimci güçlere karşı desteklemek içindi.

Ernest Borgnine : Donnegan

BAŞROLLER:

BURT LANCASTER (BURTON STEPHEN LANCASTER)

(2 KASIM 1913 - 20 EKİM 1994)

AMERİKALI AKTÖR

BAŞLANGIÇTA **YUMUŞAK KALPLI SERT ADAMLARI** CANLANDIRMASIYLA TANINDI, DAHA SONRA FİLM VE TELEVİZYON DİZİLERİNDE **45 YILLIK KARIYERİ** BOYUNCA **DAHA KARMAŞIK VE ZORLAYICI ROLLERLE** BAŞARIYA ULAŞTI. EN İYİ ERKEK OYUNCU **DALINDA DÖRT KEZ AKADEMİ ÖDÜLÜ'NE ADAY GÖSTERİLDİ (BİR KEZ KAZANDI)** VE AYRICA **İKİ BAFTA ÖDÜLÜ** VE EN İYİ BAŞROL OYUNCUSU **DALINDA BİR ALTIN KÜRE ÖDÜLÜ** KAZANDI. AMERİKAN FİLM ENSTİTÜSÜ (AFI), LANCASTER'I **KLASİK HOLLYWOOD SINEMASININ EN BÜYÜK ERKEK YILDIZLARI ARASINDA 19. SIRADA** GÖSTERİYOR.

LANCASTER, 1930'LARDA SİRK AKROBATI OLARAK SAHNE ALDI. 32 YAŞINDAYKEN VE II. DÜNYA SAVAŞ'INDA GÖREV YAPTIKTAN SONRA BİR BROADWAY OYUNUNDA ROL ALDI VE BİR HOLLYWOOD AJANSININ DİKKATİNİ ÇEKTİ. **ATILIM ROLÜ**, 1946'DA AVA GARDNER İLE BİRLİKTE **'THE KILLERS'** DAYDI. ELEŞTİRMENLERCE BEĞENİLEN BU ROL, İKİSİNİN DE KARIYERİNİN BAŞLANGICI OLDU.

LANCASTER 1948'DE BARBARA STANWYCK İLE BİRLİKTE ELEŞTİRMENLERCE BEĞENİLEN 'SORRY, WRONG NUMBER' FİLMİNDE ROL ALDI VE BURADA YATALAK HASTA KARAKTERİNİN KOCASINI CANLANDIRDI.

BAŞROLLER:

BURT LANCASTER (BURTON STEPHEN LANCASTER)
(2 KASIM 1913 - 20 EKİM 1994)
AMERİKALI AKTÖR

1953'TE LANCASTER ASKERİ DRAMA '**FROM HERE TO ETERNITY**'DE DEBORAH KERR'İN YASADIŞI SEVGİLİSİNİ CANLANDIRDI. GİŞEDE BÜYÜK BAŞARI YAKALAYAN FİLM, **EN İYİ FİLM DAHİL SEKİZ AKADEMİ ÖDÜLÜ KAZANDI VE LANCASTER'A EN İYİ ERKEK OYUNCU ADAYLIĞI** GETİRDİ.

DAHA SONRA 1950'LERDE KATHARINE HEPBURN İLE BİRLİKTE '**THE RAINMAKER**' (1956) FİLMİNDE ROL ALDI VE **EN İYİ ERKEK OYUNCU ALTIN KÜRE ADAYLIĞI** KAZANDI VE 1957'DE SIK SIK ROL ARKADAŞI KIRK DOUGLAS İLE '**GUNFIGHT AT THE O.K. CORRAL**' (1957) FİLMİNDE ROL ALDI.

1950'LERDE, YAPIM ŞİRKETİ HECHT-HILL-LANCASTER BÜYÜK BİR BAŞARIYA ULAŞMIŞTI VE LANCASTER ŞU FİMLERDE ROL ALMIŞTI:

- AKROBATİK YETENEKLERİNİ KULLANDIĞI VE EN İYİ ERKEK OYUNCU DALINDA GÜMÜŞ AYI KAZANDIĞI, GİŞE REKORLARI KIRAN '**TRAPEZE**' (1956);
- GÜNÜMÜZDE KLASİK KABUL EDİLEN KARANLIK BİR DRAMA OLAN '**SWEET SMELL OF SUCCESS**' (1957)
- CLARK GABLE'İN OYNADIĞI II. DÜNYA SAVAŞI DENİZALTI DRAMASI '**RUN SILENT, RUN DEEP**' (1958)
- **YEDİ OSCAR ADAYLIĞI ALAN** BİR OTEL TEMALİ DRAMA OLAN '**SEPARATE TABLES**' (1958).

Trapeze

BAŞROLLER:

BURT LANCASTER (BURTON STEPHEN LANCASTER)

(2 KASIM 1913 - 20 EKİM 1994)

AMERİKALI AKTÖR

1960'LARIN BAŞINDA LANCASTER, HER BİRİ BİRBİRİNDEN ÇOK FARKLI ROLLERDE OLMAK ÜZERE, BİR DİZİ FİLMDE ROL ALDI.

- 1960'TA **ELMER GANTRY**'DE **KARİZMATİK BİR İNCİL DOLANDIRICISINI** CANLANDIRMASI ONA EN İYİ ERKEK OYUNCU DALINDA AKADEMİ ÖDÜLÜ VE ALTIN KÜRE KAZANDIRDI.

- **1961'DE NUREMBERG'DE YARGI** ADLI, YILDIZLARLA DOLU BİR SAVAŞ SUÇU DAVASI FİLMİNDE **BİR NAZİ SAVAŞ SUÇLUSUNU** CANLANDIRDI.

- **1962'DE BIRDMAN OF ALCATRAZ** FİLMİNDE **KUŞ UZMANI BİR MAHKUMU** CANLANDIRARAK EN İYİ YABANCI ERKEK OYUNCU DALINDA BAFTA ÖDÜLÜ'NÜ VE ÜÇÜNCÜ OSCAR ADAYLIĞINI KAZANDI.

- **1963'TE LANCASTER, VISCONTI'NİN DESTANSI DÖNEM DRAMASI THE LEOPARD'DA BİR İTALYAN PRENSİ** OLARAK ROL ALMAK İÇİN İTALYA'YA GİTTİ.

- **1964'TE, DOUGLAS'IN CANLANDIRDIĞI BİR ALBAY'IN KARŞISINA ÇIKAN VE 'MAYISTA YEDİ GÜN'DE BAŞKANI DEVRİMEYE ÇALIŞAN BİR ABD HAVA KUVVETLERİ GENERALİ'Nİ** CANLANDIRDI.

- **1966'DA WESTERN FİLMİ 'THE PROFESSIONALS'**DA BİR PATLAYICI UZMANINI CANLANDIRDI.

- **1968** YAPIMI **'THE SWIMMER'** FİLMİNİN İLK BAŞTA VİZYONA GİRDİĞİNDE PEK İYİ KARŞILANMASA DA, SONRAKİ YILLARDA ELEŞTİREL OLARAK İTİBARI ARTTI VE KÜLT BİR HAYRAN KİTLESİ EDİNDİ.

Judgment at Nuremberg

BAŞROLLER:
BURT LANCASTER (BURTON STEPHEN LANCASTER)
(2 KASIM 1913 - 20 EKİM 1994)
AMERİKALI AKTÖR

LANCASTER, 1970'TE GİŞEDE BÜYÜK BAŞARI YAKALAYAN, HAVA FELAKETİ DRAMASI '**AIRPORT**'TA ROL ALDI.

1974'TE YİNE BİR VISCONTİ FİLMİ OLAN '**CONVERSATION PIECE**'DE ROL ALDI.

1980'DE SUÇ-ROMANTİK '**ATLANTIC CITY**' İLE KARIYERİNDE BİR CANLANMA YAŞADI, EN İYİ ERKEK OYUNCU DALINDA **BAFTA** KAZANDI VE **DÖRDÜNCÜ OSCA ADAYLIĞINI** ALDI.

1970'LERİN SONLARINDAN BAŞLAYARAK, SIDNEY POITIER İLE BİRLİKTE ÖDÜLLÜ '**SEPARATE BUT EQUAL**' DAHİL OLMAK ÜZERE **TELEVİZYON MİNİ DİZİLERİNDE** DE YER ALDI.

1990'DA GEÇİRDİĞİ BİR FELÇ ONU EMEKLİ OLMAYA ZORLAYANA KADAR 70'LERİNİN SONLARINA DEK OYUNCULUĞA DEVAM ETTİ.

SON FİLM ROLÜ OSCAR'A ADAY GÖSTERİLEN '**FIELD OF DREAMS**'Dİ.

Seperate but Equal

BURT LANCASTER (BURTON STEPHEN LANCASTER) CANLANDIRDIĞI KAHRAMANLAR / ARKETİPLER

BURT LANCASTER'IN **ARKETİPLERİ** GENELLİKLE **KARİZMATİK, ANCAK DERİNDEN İNSANİ VE ÇOK YÖNLÜ KARAKTERLERDİR**. LANCASTER KARIYERİ BOYUNCA **SERT MACERACILARDAN AHLAKİ AÇIDAN KARMAŞIK ANTI-KAHRAMANLARA VE İÇ VE DIŞ ÇATIŞMALARLA BOĞUŞAN İLKELİ ADAMLARA** KADAR UZANAN KARAKTERLERİ CANLANDIRDI. BURT LANCASTER İLE İLİŞKİLENDİRİLEN BAZI YAYGIN ARKETİPLER:

- 1. SERT KAHRAMAN:** LANCASTER GENELLİKLE FİZİKSEL OLARAK GÜÇLÜ, CESARET VE DAYANIKLILIĞI TEMSİL EDEN, KOMUTA EDEN KARAKTERLERİ CANLANDIRDI. THE CRIMSON PIRATE (1952) VE THE FLAME AND THE ARROW (1950) GİBİ FİLMLERDEKİ ROLLERİ, ONU ADALET DUYGUSU OLAN, MACERACI OLARAK TASVİR EDEREK ATLETİKLİĞİNİ VE CAZİBESİNİ ÖNE ÇIKARDI.
- 2. TRAJİK ANTI-KAHRAMAN:** FROM HERE TO ETERNITY (1953) VE THE KILLERS (1946), VERA CRUZ (1954) GİBİ FİMLERDE, LANCASTER'IN KARAKTERLERİ GENELLİKLE TUTKU, HIRS VEYA ÇARESİZLİKLE HAREKET EDEN KUSURLU BİREYLERDİR. BU ROLLER AHLAKİ BELİRSİZLİĞİ VE İÇSEL MÜCADELELERİ YANSITIR VE GÖRÜNÜŞTE ZOR KARAKTERLERE DERİNLİK VE KIRILGANLIK GETİRME YETENEĞİNİ SERGİLER.
- 3. AHLAK SAVAŞÇISI:** LANCASTER, KARAKTERLERİNİN ADALETSİZLİĞE VEYA TOPLUMSAL BASKILARA KARŞI DURDUĞU ROLLERDE BAŞARILI OLDU. ELMER GANTRY'DE (1960), İKİYÜZLÜK VE KURTULUŞ TEMALARINI ELE ALAN KARİZMATİK ANCAK DERİN KUSURLARI OLAN BİR VAİZİ CANLANDIRDI. BENZER ŞEKİLDE, NUREMBERG'DE YARGI (1961) FİLMİNDE, SAVAŞ SUÇLARINDAKİ SUÇ ORTAKLIĞIYLA BOĞUŞAN BİR ALMAN YARGICI CANLANDIRARAK SUÇLULUK VE HESAP VEREBİLİRLİĞİN NÜANSLI BİR TASVİRİNİ SUNDU.

The Flame and Arrow

**BURT LANCASTER (BURTON STEPHEN LANCASTER)
CANLANDIRDIĞI KAHRAMANLAR / ARKETİPLER**

4. DIŞLANMIŞ KİŞİ: LANCASTER'IN KARAKTERLERİNİN ÇOĞU TOPLUMUN KENARLARINDA HAREKET EDER, NORMLARA MEYDAN OKUR VE BEKLENTİLERE MEYDAN OKUR. THE LEOPARD (1963)'DA PRENS FABRIZIO SALINA'NIN TASVİRİ GELENEK VE DEĞİŞİM ARASINDAKİ ÇATIŞMAYI CANLANDIRIR VE İKİ DÜNYA ARASINDA SIKIŞMIŞ BİR ADAMI GÖSTERİR.

5. ROMANTİK İDEALİST: LANCASTER'IN ÇEKİCİLİĞİ, SIKLIKLAR DERİNDEN AŞIK OLAN VEYA ASİL BİR AMAÇ UĞRUNA HAREKET EDEN ERKEKLERİ CANLANDIRAN ROMANTİK VE İDEALİST ROLLERE UYGUN GÖRÜLDÜ. FROM HERE TO ETERNITY'DEKİ DEBORAH KERR İLE OLAN İKONİK PLAJ SAHNESİ, SINEMA TARİHİNİN EN ROMANTİK ANLARINDAN BİRİ OLMAYA DEVAM EDİYOR.

6. KARMAŞIK KÖTÜ ADAM: DAHA AZ YAYGIN OLSA DA, LANCASTER ZAMAN ZAMAN KÖTÜ ADAM ROLLERİNE ADIM ATTI. SWEET SMELL OF SUCCESS (1957) FİLMİNDE, ETRAFINDAKİLERİ MANİPÜLE EDEN ACIMASIZ BİR KÖŞE YAZARI OLAN J.J. HUNSECKER'I CANLANDIRARAK EN ÜRPERTİCİ VE BÜYÜLEYİCİ PERFORMANSLARINDAN BİRİNİ SERGİLEDİ.

BURT LANCASTER'IN BU ÇEŞİTLİ ARKETİPLERİ SOMUTLAŞTIRMA YETENEĞİ, ETKİLEYİCİ FİZİKSELLİĞİ VE DUYGUSAL DERİNLİĞİYLE BİRLEŞİNCE, ONU HOLLYWOOD'UN ALTIN ÇAĞI'NIN EN ÇOK YÖNLÜ VE KALICI YILDIZLARINDAN BİRİ YAPTI.

Sweet Smell of Success

BAŞROLLER:

GARY COOPER (FRANK JAMES COOPER)

(7 MAYIS 1901 – 13 MAYIS 1961)

AMERİKALI AKTÖR.

GARY COOPER, **GÜÇLÜ, SESSİZ EKran KİŞİLİĞİ** VE **MÜTEVAZİ OYUNCULUK TARZI**LA TANINAN AMERİKALI BİR AKTÖRDÜ. **EN İYİ ERKEK OYUNCU DALINDA İKİ KEZ AKADEMİ ÖDÜLÜ** KAZANDI VE **ÜÇ KEZ DAHA ADAY** GÖSTERİLDİ VE AYRICA 1961'DE KARIYERİNDEKİ BAŞARILARI NEDENİYLE BİR **AKADEMİ ONUR ÖDÜLÜ** ALDI. 23 YIL ÜST ÜSTE EN İYİ 10 FİLM KİŞİLİĞİ ARASINDA YER ALDI VE 18 YIL BOYUNCA EN ÇOK PARA KAZANAN YILDIZLARDAN BİRİ OLDU.

AMERİKAN FİLM ENSTİTÜSÜ (AFI), COOPER'I 50 EN BÜYÜK EKran EFSANESİ LİSTESİNDE 11. SIRA YA KOYDU.

COOPER'IN KARIYERİ 1925'TEN 1961'E KADAR 36 YIL SÜRDÜ VE **84 UZUN METRAJLI FİLMDE BAŞROL** OYNADI. **SESSİZ FİLM DÖNEMİNİN** SONUNDAN **KLASİK HOLLYWOOD'UN ALTIN ÇAĞININ SONUNA** KADAR ÖNEMLİ BİR FİLM YILDIZIYDI.

EKran KİŞİLİĞİ HEM ERKEKLERE HEM DE **KADINLARA** GÜÇLÜ BİR ŞEKİLDE **HİTAP EDİYORDU** VE **ROL YELPAZESİNİ GENİŞ** KILIYORDU. OYNADIĞI KARAKTERLERE KENDİ KİŞİLİĞİNİ YANSITMA YETENEĞİ, **EKrandAKİ DOĞAL VE OTANTİK GÖRÜNÜMÜNE** KATKIDA BULUNDU. KARIYERİ BOYUNCA, **İDEAL AMERİKAN KAHRAMANINI** TEMSİL EDEN BİR EKran KİŞİLİĞİ SÜRDÜRDÜ.

BAŞROLLER:
GARY COOPER (FRANK JAMES COOPER)
(7 MAYIS 1901 – 13 MAYIS 1961)
AMERİKALI AKTÖR.

COOPER KARIYERİNE BİR **FİLM FİĞÜRANİ** VE **DUBLÖR** OLARAK BAŞLADI, ANCAK KISA SÜREDE OYUNCULUK ROLLERİ ALDI.

İLK SESSİZ FİMLERİNDE KENDİNİ **BİR BATI KAHRAMANI** OLARAK KANITLADIKTAN SONRA, 1929'DAKİ **'THE VIRGINIAN'**DA BAŞROLÜ OYNAYARAK İLK SESLİ FİLMİYLE BİR FİLM YILDIZI OLDU.

1930'LARIN BAŞINDA, **KAHRAMANLIK İMAJINI 'A FAREWELL TO ARMS' (1932) VE 'THE LIVES OF A BENGAL LANCER' (1935) GİBİ MACERA FİMLERİNDE VE DRAMALARDA DAHA TEMKİNLİ KARAKTERLERİ DE** İÇERECEK ŞEKİLDE GENİŞLETTİ.

KARIYERİNİN ZİRVESİNDEYKEN COOPER, **'MR. DEEDS GOES TO TOWN' (1936), 'MEET JOHN DOE' (1941), 'SERGEANT YORK' (1941), 'THE PRIDE OF THE YANKEES' (1942) VE 'FOR WHOM THE BELL TOLLS' (1943) GİBİ** FİMLERDE YENİ BİR KAHRAMAN TÜRÜNÜ, **SIRADAN ADAMIN ŞAMPİYONUNU** CANLANDIRDI.

For Whom the Bell Tolls

BAŞROLLER:
GARY COOPER (FRANK JAMES COOPER)
(7 MAYIS 1901 – 13 MAYIS 1961)
AMERİKALI AKTÖR.

"SIRADAN ADAMIN ŞAMPİYONU" İFADESİ, SIRADAN İNSANLARIN HAKLARINI, İHTİYAÇLARINI VE ÇIKARLARINI SAVUNAN, GENELLİKLE GÜÇLÜ KURUMLARA VEYA BİREYLERE KARŞI DURAN BİRİNİ İFADE EDİYOR.

BU ŞAMPİYON, BAŞKA TÜRLÜ DUYULMAYABİLECEK KİŞİLER İÇİN BİR SES OLARAK GÖRÜLÜR VE DAHA GENİŞ NÜFUSUN MÜCADELELERİNİ VE ÖZLEMLERİNİ YÜKSELTMEK İÇİN ÇALIŞIR. BU GÜÇLÜ İMGE HERKES İÇİN ADALETİ, EŞİTLİĞİ VE HAKKANİYETİ TEMSİL EDEN BİR FIGÜRDÜ.

GARY COOPER, HEM **EKRAN KİŞİLİĞİ**İ HEM DE AMERİKAN SINEMASI ÜZERİNDEKİ ETKİSİYLE, SIKLIKLA **"SIRADAN ADAMIN ŞAMPİYONU"** OLMA FİKRİYLE İLİŞKİLENDİRİLİR.

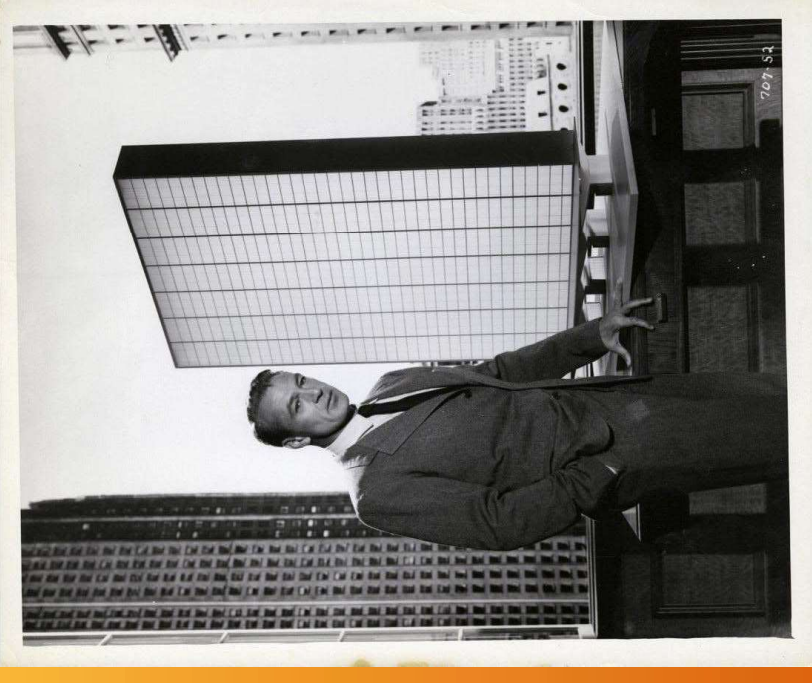
High Noon

GARY COOPER (FRANK JAMES COOPER) CANLANDIRDIĞI KAHRAMANLAR / ARKETİPLER

BU ARKETİPİN EN İKONİK TASVİRLERİNDEN BİRİ, BASİT AMA DERİN PRENSİPLERİNİ AÇGÖZLÜLÜĞE VE YOLSUZLUĞA MEYDAN OKUMAK İÇİN KULLANARAK, KENTSEL YAŞAMIN VE ZENGİNLİĞİN KARMAŞIKLIKLARINA İTİLEN KÜÇÜK BİR KASABA ADAMI OLAN LONGFELLOW DEEDS'İ CANLANDIRDIĞI 'MR. DEEDS GOES TO TOWN' (1936) FİLMİNDEDİR. BENZER ŞEKİLDE, 'HIGH NOON' (1952) FİLMİNDE, ADALET İÇİN TEK BAŞINA DURAN BİR ŞERİF OLAN WILL KANE TASVİRİ, EZİCİ İHTİMALLERE RAĞMEN DOĞRU OLANI SAVUNAN AHLAKİ BİR FİĞÜR OLARAK DERİN BİR YANKI UYANDIRIR.

DAHA SONRA 'THE FOUNTAINHEAD' (1949) FİLMİNDE DÜNYAYLA TERS DÜŞEN DAHA OLGUN BİR KARAKTERİ CANLANDIRDI. DAHA SONRA ROL ALDIĞI 'FRIENDLY PERSUASION' (1956) VE 'MAN OF THE WEST' (1958) GİBİ FİMLERDE KURTULUŞ ARAYAN ŞİDDET İÇERMİYEN KARAKTERLERİ CANLANDIRDI.

MÜTEVAZİ, DOĞAL OYUNCULUK TARZIYLA BİLİNE COOPER, DÜRÜSTLÜĞÜ, BÜTÜNLÜĞÜ VE SESSİZ BİR GÜCÜ BÜNYESİNDE BARINDIRAN ROLLER OYNADI VE BU DA ONU GENİŞ BİR İZLEYİCİ KİTLESİ İLE İLİŞKİLENDİRİLEBİLİR HALE GETİRDİ.

The Fountainhead

WESTERN TARZI OLARAK VERA CRUZ VE KARAKTERLER:

Vera Cruz, Fransız film eleştirmeni André Bazin'in "mükemmel Amerikan sineması" olarak adlandırdığı bir western tarzına aittir - klasik ortamlar, kahramanlar ve anti-kahramanlardan oluşan melez bir western tarzı.

Bazin bu biçimle ilgili olarak, westernin de genel olarak sinema gibi, mitsel karakterlerinin 19. yüzyıl Amerikan sınırının geniş ufukları ve manzaraları boyunca sürekli hareketinden oluştuğunu gözlemlemiştir. Yine Bazin'e göre, westerni "mükemmel Amerikan filmi" yapan şey tek başına bu tanınabilir unsurlar değil, daha ziyade, temelinde "toplumsal iyilik ve kötülüğe" dair basit ve temel bir ahlak hikayesi bulunan, yalnızca "estetik" değil aynı zamanda biçimin "psikolojisini" de belirleyen, "insanüstü kahramanları ve kahramanlıklarıyla" Yunan Tragedyası ölçeğinde derin bir mitsel gerçekçilik biçiminin inşasına giren unsurlardır. Aslında Bazin, "epik trajedinin etiği" olmaksızın westernin tanınabilir semboller olan kovboylar ve manzaraların "pitoresk" bir görünümünden öteye geçemeyeceğini belirtmiştir.

Bazin ayrıca 1940'a gelindiğinde westernin klasik epik formunun zirvesine ulaştığını, ancak sayısız yıllarında bir ara verdiğini ve 1950'lere gelindiğinde "estetik, sosyolojik, ahlaki psikolojik, politik" dış etkilere karşı bağımsızlığı olmayan bir "süper western" formu olarak yeniden ortaya çıktığını gözlemlemiştir. Ona göre, romanlaştırılmış westernin nitelikleri klasik westernin temel karakterlerini ve kurgularını hala içeriyordu, ancak artık "karakterlerin bireyselliği" ve anlatının kökeninde genel bir psikolojik veya duygusal samimiyet duygusuyla daha kişiselleştirilmişti. Örnek olarak Bazin, Vera Cruz gibi filmleri romanlaştırılmış westernin timsali olarak göstermiş ve övmüştür: "hem klasik hem de romansı" bir biçime sahiptir.

WESTERN TARZI OLARAK VERA CRUZ VE KARAKTERLER:

Bir süper western ve/veya romanlaştırılmış western örneği olan Vera Cruz, baş karakterler Joe ve Ben'in eylemlerinde **klasik kahramanlar** ile **bireyci anti kahramanlar** ve **toplumsal iyiliğe karşı kötülük teması** **arasında gidip gelir**. Joe'nun şiddet dolu geçmişi, dünya görüşü, sadakat ve dostluğu dışlayan akıl hocalı Ace Hannah* figürüne atfedilebilir. Joe'nun kimseye güvenmeme ve öldür ya da öldürül ilkesine olan inancına rağmen, Ben birden fazla kez **Joe'nun gösterişli sırtışını**, kötü niyetinin kültürsüz **bir cazibe biçimi** olarak yanlış okuma hatasına düşer. Bir keresinde, Ben ve Joe'nun ekibi kendilerini Maximilian'ın sağ kolu Marki (Cesar Romero) ile isyancıların kalabalık bir Meksika meydanında etraflarını sardığı Juarista lideri General Ramírez (Morris Ankrum) arasında ölümcül bir ihale savaşının öznesi olarak bulduklarında, Ben Ramírez'e **kasabanın çocuklarını içeriye ve zarar görmeyecekleri bir yere göndermesi** için ricada bulunur. Fırsatı değerlendirilen Joe sırtarak çocukların güvenliği için yapılan çağrıya katılır ve hemen ekibini çocukları içeri almaları için gönderir ama aynı anda **kendi kaçışları için çocukların hayatlarından yararlanır**. İlginçtir ki Gary Cooper, karakterinin kusurlu olmasına rağmen ahlaki bir çizgiyi aşmaması gerektiğini belirtmiştir.

Filmin belki de **görsel açıdan en çarpıcı sahnelerinden birinde**, Ben ve Joe'nun ekibi Ramírez ve Juarista isyancıları tarafından bir çıkmaza doğru kovalandığında, Ben ve Joe'nun altınları ele geçirdiklerine inandıklarında, romanlaştırılmış **süper batının estetiği ve psikolojisi birleşir. Ben ve Joe bir vadinin üzerindeki dar bir köprüde kuşatılırlar**. Ben son bir direniş göstermek yerine Ramírez'in tarafına geçer ve pragmatizm duygusuyla hizmetlerini ve sadakatini Juarista davasına devretmek için pazarlık yapar.

* Erin, babasını öldüren ve daha sonra onu çocukken yanına alan ahlaksız bir kumarbaz olan öğretmeni Ace Hanna'nın derslerine defalarca atıfta bulunur.

WESTERN TARZI OLARAK VERA CRUZ VE KARAKTERLER:

Vera Cruz, anti-kahramanlara ek olarak, süper-batının dış etkilere karşı bağışık olmadığını da gösterir. **Stephanie Fuller**'in '**Filmed Entirely in Mexico**': **Vera Cruz (1954) Politics of Mexico in American Cinema**' makalesinde belirttiği gibi, film, geleneksel olarak bireyciliği, kapitalist yayılmacılığı ve Amerikan emperyalizmini destekleyen bir türden geldiği için, **1950'lerin yüksek kapitalizmine ve yükselen tüketimciliğine karşı güçlü bir sol kanat eleştirisi sunuyor**. Bu, "**kapitalist arzuları yüzünden yok olan**" Joe ve ekibinin kaderinde açıkça görülürken, **Ben, Juarista isyancılarına katılarak sonunda daha yüce bir davanın yanında yer alıyor**.

Ayrıca Fuller, Aldrich'in Hollywood'da solcu politikaları, dernekleri ve arkadaşlarıyla tanındığını ve komünist anlaşmaları ifşa etmek ve arkadaşlarının isimlerini vermek üzere Amerikan Karşıtı Faaliyetler Komitesi önünde ifade vermeye çağırılmamış olsa da, Vera Cruz'un yapım ekibinde yer alan yapımcı Harold Hecht ve senarist Roland Kibbee'nin de aralarında bulunduğu bazı kişilerin çağırıldığına dikkat çeker.

Vera Cruz'un senaryosunun devam eden bir çalışma olduğu, senaryonun Meksika'da çekildiği sırada kurgulandığı ve revize edildiği düşünüldüğünde, dönemin siyasetinin anlatının temelindeki ihanet temasını beslediğini hayal etmek zor değil.

KAHRAMAN / ANTI-KAHRAMAN – GRI BÖLGE...

- ▶ Robert Aldrich'in 1954 yapımı western filmi **Vera Cruz, 1960'larda western'in ne olacağına dair erken bir göstergedi.**
- ▶ Vera Cruz'dan **önce çekilen western** filmlerinde kahramanlar kendilerine uygun olduğunda kuralları çiğneyen acımasız kanun adamları veya kanun kaçakları ve silahşörler olabilirlerdi. Ancak **belirli ahlaki standartlara uyuyorlardı.** Acı çekmedikleri sürece atları vurmazlardı. Bir adamı sırtından vurmazlardı. Kesinlikle kadınları ve çocukları vurmazlardı ve hatta onları korumak için ellerinden geleni yaparlardı.
- ▶ Sergio Leone ve Sam Peckinpah gibi yönetmenlerin gelişyle, western'e dair yeni ve daha alaycı bir vizyon ortaya çıktı. Bu, bazılarının düşündüğü kadar eski western filmlerinden çok da uzak değildi. **Bu yeni anti-kahramanların bile bazı nezaket standartları vardı ve kendi etik kurallarına uyuyorlardı.** Yine de, kahramanlar aslında ahlaksız olmasalar da, **öncekinden belirgin şekilde daha gevşek ahlaki kurallara sahiptiler.**
- ▶ **Vera Cruz'daki kahramanlar da ahlaktan çok parayla motive** olup, kendilerini en yüksek tekli verene satacakları bir yöne doğru ilerleyen karakterlerdi.
- ▶ Yine de film, **kendi döneminin filmleri ile gelecek filmler arasında bir yerde duruyor. Tüm alaycılığına rağmen Vera Cruz'da çok acımasız bir sahne yoktur.** İzleyici, ekranda olanlardan dolayı irkilmeye veya şok olmaya davet edilmemektedir. Bunun yerine, 90 dakikalık bir film için dikkate değer miktarda olayla dolu, renkli ve canlı bir westerndir.
- ▶ Filmin zamanının ötesinde görünmesini sağlayan bir yönü de **hızlı ilerleyen hikayesidir.** Ben Trane'i (Gary Cooper) western'in **eski moda kahramanı** ve Joe Erin'i (Burt Lancaster) **yakında onun yerini alacak yeni tip anti-kahraman** olarak görebiliriz.
- ▶ Fransız ordusunda kendilerine iyi para ödeyebilecek güçte olanlar için mi yoksa sadece asil bir amaç sunan Meksikalı Juaristalar için mi çalışmak zorunda oldukları sorulduğunda, önce iki adam kendilerine iyi para ödeyen tarafı seçer. Daha sonra, Trane'in girişimiyle, Juaristalarla işbirliği yaparlar, ancak bu durum Fransızlar tarafından ikiyüzlülük gördükten sonra gerçekleşir.

KAHRAMAN / ANTI-KAHRAMAN – GRI BÖLGE...

- ▶ **Trane, Amerikan İç Savaşı'nın** son savaşı kendi mülkünde yaptığını ve bu nedenle mahvolduğunu söyleyen eski bir **Albaydır**. Kendisine bağımlı bir sürü insan olduğu için Joe **Erin'den daha asil bir amaç için para aramaktadır**. Ayrıca Erin tarafından bu yumuşak noktası nedeniyle eleştirilir. Eski batılı kahramanlar gibi atının acı çekmesine izin vermez ve yerel öfkeli kişiler tarafından yakalanan bir kadın hırsızı korumak için araya girer.
- ▶ Böyle bir motivasyon **Trane'i sempatik bir karaktere dönüştürür**. Ancak yakından bakıldığında **Trane'in karakterinde ahlaki açıdan belirsiz şeyler** olduğu hissedilir.
- ▶ Trane, para kazanmak için ahlaksız yöntemler kullanmaya da isteklidir. **Fransızlar para sandığını sahte bir sandıkla değiştirdiğinde, Trane alaycı bir şekilde aynı fikrin kendisine ait olduğunu** ancak bunu ondan önce yaptıklarını söylüyor. **Çocukları rehin tutmak aslında onun fikridir**, böylece onları öldürme tehdidi Juaristaların geri çekilmesine neden olacaktır.
- ▶ Filmin büyük bir kısmı Fransızların ve Juaristaların parayı kendileri için alma girişimlerine odaklanır. Bunun ortasında, Trane ve Erin de parayı kendileri için isterler. **Trane, Nina'ya** paradan bir pay teklif eder ve Nina paranın Juaristalara girmesi konusunda ısrar ettiğinde ona şöyle der: **«İkimiz de biliyoruz ki hiçbir dava üç milyon dolardan değerli değildir.»**
- ▶ **Erin'in geniş gülümsemesi de dostça değildir. Vcdansız ve ahlaksız bir karakterdir**. Liderliğini sorgulayan tüm paralı askerleri vurarak öldürür. Bir Fransız askeriyle yapılan söz düellosu, filmin sonunda küstah askerin Erin'in önüne düşmesiyle zirveye ulaşır ve Erin onu süngülemekten büyük zevk alır. Erin, parayı tamamen kendisine ait olmasını istediği gerçeğinden hiç çekinmez. O, herhangi biriyle sadık bağlar kuran bir adam değildir. Kendi adamlarına da hiç arkadaşı olmadığını açıkça söyler.

KAHRAMAN / ANTI-KAHRAMAN – GRI BÖLGE...

- ▶ Sonuç olarak, Erin, Trane'i arkadaşı olarak görmeye başladığında, Trane bu düşünceden pek de hoşlanmaz. Yine de bu iki farklı adam arasında karşılıklı bir sevgi büyür. Daha sonra Trane, Erin'i bir **Juarista saldırısının ortasında da kurtaracaktır**. İki adam zamanla eşit atış becerileri gösterdikleri zaman birbirlerine saygı duymaya başlarlar. Son kararda, **ikisi de paralı asker olduğu için, birçok yönden benzerdir. Aslında ikisi de Fransız parasını çalmak için bir ittifak kurar** ve bu da sonunda planlarından dışlanan kendi çetelerinin başına bela olmalarına neden olur. **İki adam birbirlerinden hoşlanmaya başlasa da, birbirlerine asla güvenmezler. İkisi de parayı kendileri için almak ister. Trane, Erin'in şanslı olursa onu memnuniyetle öldüreceğini fark eder.**
- ▶ Erin'e gelince, Trane hakkında şunları söyler: **"Ona güvenmiyorum. O insanları sever. Böyle adamlara güvenemezsin."** İki adamın gerçek doğası sonunda ortaya çıkar ve sonuç kaçınılmazdır. Trane parayı kendisi için alma planlarından vazgeçer ve Juaristalar için çalışmayı kabul eder. Erin geçici olarak Juaristalara katılır, ancak yine de parayı çalmayı planlamaktadır. Trane, Erin'in kendi adamlarından birini mutlu bir şekilde vurduğunu gördükten sonra öğrenir ve Erin'e meydan okur. Bir çatışma çıkar ve **ölen kişi Erin olur.**
- ▶ Trane, eski yoldaşına karşı hâlâ yeterince saygı duyar ve onu öldürmek zorunda kaldığı için **gerçekten üzgün** görünür ve Erin'in silahını öğrenerek atar. Bu, geleneksel kahramanlıkların rol oynadığı bir film değildir ve iki lekelenmiş kahraman, aşk ilgileri olarak hizmet eden iki kadınla eşleştirilir. **Trane'in karakterine uygun olarak sonunda iyi olduğu ortaya çıkan kadını elde eder.** Yine de filmin **mizahi alaycılığının karakteristik bir özelliği**, kahramanımızın her kucaklaştığında cüzdanının kaybolup kaybolmadığını kontrol etmek zorunda kalacak kadar güvenilmez olmasıdır.

ÇEKİM...

- ▶ Film, geleneksel Western klişelerini **daha karanlık, revizyonist bir tonla** harmanlamıştır.
- ▶ Yönetmen Aldrich, **geniş manzara**lar yaratmak ve hikayenin **ihtişamını ve tansiyonunu vurgulamak için CinemaScope** teknolojisini kullandı.
- ▶ Çekimler Şubat 1954'te başladı. Vera Cruz, **tamamen Meksika'da çekilen ilk Amerikan film** prodüksiyonuydu. **Bu sayede filme otantiklik ve kültürel derinlik katıldı.** Amerikan ve Meksika görsel stillerinin yenilikçi karışımı dikkat çekti.
- ▶ Vera Cruz şehrinde geçmesine rağmen, filmin büyük kısmı aslında Cuernavaca'da ve çevresinde çekildi. Dış çekimler Mexico City'deki Chapultepec Kalesi'nde, Teotihuacan kalıntılarındaki çekildi ve doruk noktası Texcoco de Mora'daki Molino de Flores Nezahualcóyotl Milli Parkı'nda çekildi.
- ▶ İç çekimler Estudios Churubusco'da yapıldı. Vera Cruz ayrıca, standart düz 35 mm negatiflerden anamorfik baskılar elde etmek için **tasarlanmış SuperScope geniş ekran sürecini kullanan ilk prodüksiyondu. Sinematik görselleri geliştiren SuperScope geniş ekran sürecine öncülük etti.**
- ▶ Geleneksel 1,37:1 en boy oranında çekilen film, post prodüksiyonda 2:1'e kırıldı, Cinema Scope uyumlu (2x) bir sıkıştırma yapıldı ve normal kare yüksekliğine büyütüldü.
- ▶ **Aldrich ve Lancaster** 'Apache' filminde iyi anlaşılabilir ancak Vera Cruz'a gelince, yönetmen **"Beklediğim kadar dostane bir ilişkimiz olmadı.** Bunun nedeni, Burt'ün 'The Kentuckian'ı yönetene kadar bir yönetmen olacağını düşünmesi ve ilk SuperScope'umu yönetirken yönetmenlik fikirleri olan başka birini hoş karşılamayışından kaynaklandı. **Kavramlar ve aksiyon hakkında birkaç fikir ayrılığımız vardı** ", dedi.
- ▶ **Başka bir fikir ayrılığı da, Cooper'ın karakterinin ahlaki açıdan daha az gri ve daha geleneksel bir kahraman olmasını** talep etmesinden kaynaklanıyordu.

Filmin bazı sahneleri Teotihuacan harabelerinden geçmektedir.

Teotihuacan, günümüz Mexico City'sinin 40

kilometre kuzeydoğusunda Meksika

Dünyasında bulunan Meksika'nın en büyük şehirlerinden biridir.

Mezozoik çağda yaşamış bir dinozor türünün fosilleri burada bulunmuştur.

TEKNİK YENİLİKLER...

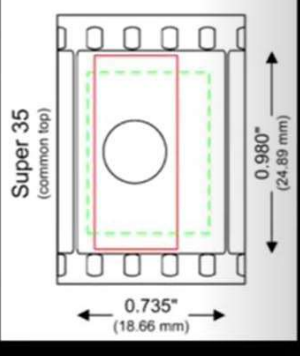
Vera Cruz, 20th Century Fox'ta CinemaScope ve Paramount'ta VistaVision'in patlamasıyla rekabet etmek için yapılımış bir geniş ekran süreci olan Superscope'ta yayınlanan ilk filmi. RKO ve diğer birkaç küçük stüdyo bu süreci benimsedi. **Superscope** bir fotoğrafik süreç değil, orijinal 35 mm kareden 2:1 görüntünün kırıldığı ve ardından projeksiyon için sıkıştırılmış anamorfik bir görüntüye dönüştürüldüğü bir post prodüksiyon sürecidir.

Superscope, izleyicilerin talep ettiği daha geniş ekran deneyimini yaratmak için daha düşük maliyetli bir yöntem olarak tasarlanmış olsa da, 1980'lerde "Süper 35" olarak ortaya çıktığında ikinci bir hayat kazandı. Süper 35'te çekim yapmak, filmlerin 4:3 televizyonlara ve VHS'ye uyarlanmasını kolaylaştırdı çünkü alt ve üstteki kırpmayı kaldırdığında, görüntünün daha az kaydırma ve taramaya ihtiyacı oldu.

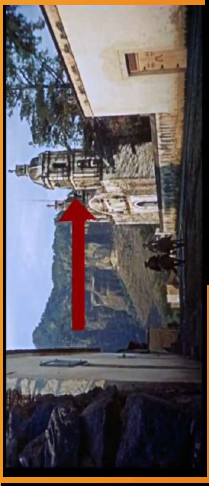
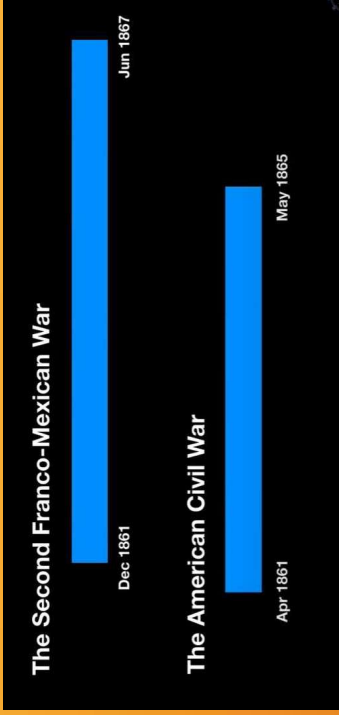
Kullanılan küresel lenslerin özel efekt sekanslarına uyarlanması da daha kolaydı. Süper 35, Yüzüklerin Efendisi ve Titanik gibi büyük bütçeli yapımlarda kullanıldı. Superscope'un kırılması ve sıkıştırılması ilk günlerinde hala zorlu dönemlerden geçiyordu. Daha sonraki Süper 35 filmlerine kıyasla daha düşük kaliteli film stoğuyla birleştiğinde Vera Cruz'un genellikle karanlık ve ara sıra belirsiz gece sahnelerinin neden grenli olduğu anlaşılıyor. Superscope, daha geniş bir görüntü elde etmek için 35 mm görüntünün bir kısmını feda ettiği için o dönemin diğer geniş ekran işlemlerinin görüntü kalitesinden yoksundur.

Bunun yanında görüntü yönetmeni Ernest Laszlo, sanat formundaki en iyilerden biriydi ve yapım, güzel Meksika mekanlarında çekildi (bir Western filminde sıklıkla görmediğiniz bir durum).

Superscope: regular lenses + bigger image

ZAMAN, TEKNİK, SİNEMASAL YENİLİKLER...

- 1950'lerde yaşayan biri için bu film getirdiği yeniliklerle efsaneviydi
- Geniş açılı çekimlerde küçülen insanlar, bir silahşörün kalçadan ateş etmesinin cesur ve imalı görünümü, otantik mekanlar...
- Filmin başında at sırtında kameraya doğru giden adam, ve sonunda kameradan uzaklaşan adam (destansı, romantik stilde anlatım)

MÜZİK, GÖRSEL STİL VE ROMANTİZİZM

- Besteci: Hugo Friedhofer, ana motif olarak **filmin karanlık temalarıyla tezat oluşturan coşkulu, Western hissi vermeyen, kahramanca bir müzik** ortaya çıkarmıştır.
- İlk sahnelerde, Trane'nin rol aldığı bazı yerlerde sanki bir **"film noir"** sinemasına aitmişçesine bir **müzik** duyuluyor. Film Noir da 2. Dünya Savaşı ve sonrası psikolojiyi ve endişeleri yansıtıyordu – tıpkı bu filmin **iç savaş sonrası Amerika'sının psikolojisini** yansıttığı gibi. Aldrich'in film noire tarzında çektiği 'Kiss Me Deadly' ve 'The Big Knife' gibi ünlü filmlerinden hemen önce çektiği Vera Cruz'da da bu tarz hissediliyor.
- Filmin **acımasız ve cesur tonuyla yan yana duran görsellerin romantizmi tezatlık** oluşturur.
- Vera Cruz'un manzaraları, Joe Erin'in kıyafetinin siyahlığı, Nina'nın canlı elbiseleri bize **bir tarihi dramayı stil merceğinden** izlediğimizi hatırlatıyor.
- Vera Cruz, **zor müziği ve abartılı ölüm sahneleriyle, hayatı olduğundan daha büyük olarak tasvir eden operatik bir stile** sahiptir. Gösterişli renkler, sürükleyici müzik ve törensel ölüm sahneleri, Aldrich'in stilinde, bize dönemin tarihinin önemini hatırlatan unsurlardır.
- Vera Cruz'un **mizansenini**, resmi hemen anlamamızı sağlayacak şekilde kurulmuştur. **Zıt açık ve koyu kıyafetler giymiş Cooper ve Lancaster**, tıpkı kadın başrol oyuncularını gibi birbirlerinin zıttıdır.
- Filmin sonunda bir müttefikin başka bir müttefike **ihanet** ettiği görülür. Kameranın **yakın çekime** olan ısrarı, kahramanın hayal kırıklığını ve duygusal acısının ağırlığını daha güçlü bir şekilde hissetmemizi sağlar. **Vera Cruz, bir dönemin tarihini yansıtan, destansı bir film**dir.
- Bu Meksika-Amerikan ortak yapımı, temsiliin gerçekçi olması için **yerel halk ve danışmanlarla çalışılan ilk filmlerden** biridir.

TARİHSEL BAĞLAM

► Meksika'nın Fransız Sömürgeciliği:

- Film, Fransız-Meksika Savaşı (1861-1867) sırasında geçiyor. Bu dönemde Avusturyalı bir arşidük olan Maximilian, Fransız kuvvetleri tarafından Meksika İmparatoru olarak atanır. Meksika tarihinde bu dönem Fransız müdahalesi olarak bilinen en çalkantılı dönemlerden biridir.
- Filmde Maximilian'ın varlığı hikayenin olaylarının üzerinde etkilidir.
- Meksika direnişi filme önemli bir arka plan oluşturuyor.
- Vera Cruz'da (1954), Meksika hükümdarı İmparator Maximilian doğrudan ekranda çok fazla görünmez. Ancak, filmin arka planında önemli bir figürdür.
- Hikayede korunması gereken altın, Maximilian'ın rejimini devrimci güçlere karşı desteklemek içindir. Gerilim, kahrâmanlar altının gerçek amacını keşfettikçe ve monarşiye yardım etmek ile General Ramirez liderliğindeki devrimcilerin yanında yer almak arasında seçim yapmak zorunda kaldıkça ortaya çıkar.
- **Maximilian'ın rejimi emperyalist baskıyı sembolize ederken, devrimciler Meksika bağımsızlığı için verilen mücadeleyi temsil eder.** Film Maximilian'ın karakterine odaklanmaz, ancak onu politik olarak yüklü bir ortamda **açgözülük, sadakat ve ahlak temalarını** keşfetmek için tarihi bir dayanak noktası olarak kullanır.

KÜLTÜREL VE TARİHSEL BAĞLAMDA TEMSİLLER

Meksika'nın Tasviri :

- Film, otantik Meksika mekanları nedeniyle beğenilse de, **Meksika karakterlerini Amerikan kahramanlara göre ikincil olarak gösterdiği için eleştirilene** maruz kaldı. Vera Cruz, Meksika'nın Hollywood tarafından temsilinin şekillenmesindeki rolünde hem olumlu (otantik ortamlarla) hem de olumsuz (bazı basmakalıp tasvirlerle) tepkiler aldı.
- Meksika hükümeti, Hollywood'un Meksika tasviri konusunda endişelerini dile getirdi ve bu durum yabancı film yapımlarına yönelik daha sıkı düzenlemelerin yapılmasına yol açtı.

Fransa-Meksika Savaşı Temsili:

- Uluslararası siyaseti ve emperyal mücadeleyi, **belirgin bir Amerikan bakış açısıyla** vurguluyor

Amerikan Paralı Askerlerinin Temsili :

- Film, karmaşık karakterler, özellikle açgözlülük ve değişen sadakatlerle boğuşanlar aracılığıyla, **Amerikan askerlerinin iç Savaş sonrası hayal kırıklıklarını ele alıyor.**
- İzleyicileri tarihi bir çatışmayla tanıştıırken, anlatı ağırlıklı olarak Amerikan paralı askerlerine odaklanıyor ve Meksika bakış açısına ağırlık vermediği için bazı eleştiriler alıyor

AMERİKA, AVRUPA VE MEKSİKA PERSPEKTİFLERİ

Yeni Dünya Temaları:

- Eski Dünya (Avrupa sömürgeciliği) ve Yeni Dünya (Amerikan fırsatçılığı, Meksika direnişi) arasındaki gerilim
- Batı yayılması ve emperyalizmin nasıl çatıştığı ve etkileşime girdiği sergileniyor

Amerikan-Meksikalı-Avrupalı Etkileşimi:

- Amerikalılar (paralı askerler aracılığıyla) fırsatçılar olarak,
- Avrupalılar emperyalistler ve aristokratlar olarak,
- Meksikalılar boyunduruk altına alınmaya çalışılan işyancılar olarak tasvir ediliyor.

ELEŖTİREL BAKIŖ AÇILARI

Stephanie Fuller, Vera Cruz'un Amerikan sinemasında Meksika siyasetini ve kùltürünü nasıl yansıttığına dair makalesinde (*Filmed Entirely in Mexico: Vera Cruz (1954) and Politics of Mexico in American Cinema*):

- ▶ Vera Cruz'un Amerikan sinemasında Meksika tasvirini inceliyor ve tarihi bağlamın Hollywood dramatisasyonu ile harmanlandığını vurguluyor.
- ▶ Filmin Meksika'yı Hollywood'un gözünden temsil edilirken egzotikleştirildiğini ve aynı zamanda Meksika direnişini de olay örgüsünün merkezinde gösterdiğini savunuyor.
- ▶ Filmin Soğuk Savaş tutumlarını ve emperyalizme yönelik incelikli bir eleştiriyi yansıtan politik alt tonlarını vurguluyor.

ELEŞTİREL BAKIŞ AÇILARI

Stephanie Fuller (Filmed Entirely in Mexico: Vera Cruz (1954) and Politics of Mexico in American Cinema):

«Vera Cruz, Amerika Birleşik Devletleri ile Meksika arasındaki karmaşık ilişkiyi incelemeye açan ve şu anda western türünün temel özellikleri olarak tanımlanan **Amerikan yayımlılığı ve emperyalizm** anlatılarını karmaşıklaştıran bir film. Meksika manzarasının güzel ve harabe olarak tasvir edilmesi ve gerçek harabelerin vurgulu varlığıyla bir araya getirilmesiyle film, Meksika tarihini mitolojik hale getiriyor. Ülke, antik ve mistik bir yer olarak sunuluyor ve mirası kutlanıyor. **Meksika'nın tarihi de açıkça devrimci bir tarih olarak tanımlanıyor ve Juarista güçlerinin tasviri** bunu vurguluyor. **Asil ve güçlü olarak gösterilen Juaristaların tasviri**, önde gelen ve politik Meksika duvar ressamlarının sanatını hatırlıyor ve Meksikalı piyon, **solcu işçinin güçlü bir imgesi** haline geliyor. İzleyicilerin film boyunca Juaristaların bakış açısını tam anlamıyla paylaşması, onları devrimcilerle özdeşleşmeye daha da davet ediyor. **Vera Cruz'un Meksika tarihini kutlaması ve Juaristalara olan saygısı, hem film yapımcıları hem de izleyicileri tarafından politik ve devrimci bir resim olarak anlaşıldığını gösteriyor.** Film, ahlaki değerleri ve politik nedenleri ayrıcalıklı kılarak **dönemin Amerika Birleşik Devletleri'nin kapitalist ve tüketici toplumunu eleştiriyor** ve bu sayede **westernlerin kapitalist ideolojileri sürdürmek için işlev gördüğü varsayımına meydan okuyor.** Soğuk Savaş westernlerine sıklıkla atfedilen yayımlı tutum, Vera Cruz tarafından paylaşılmıyor çünkü film, Amerika Birleşik Devletleri'nin nüfuzunu ve imparatorluğunu genişletmesi için zemin hazırlamak yerine, **ülkenin dünyadaki yerini ve Meksika ile ilişkisini sorguluyor. Film, iki ülkeyi toprak için bir savaşta birbirine düşürmek yerine, benzer tarihlerini vurguluyor ve hem Meksikalılar hem de Amerikalılar, Meksika topraklarını Fransız imparatorluğu'ndan geri almak için mücadele ediyor.** Ancak, Meksika mimarisine atılan efsanevi nitelikler ve Meksika halkının ve değerlerinin yüceltilmesi de genelştirici ve indirgemeci olarak görülebilir. Vera Cruz, Amerikan karakterlerinin Meksika kolektifinin pahasına bireyselleştirildiği bireyselleşiciliğin kuşatıcı çerçevesinden kaçamıyor ve Meksika'nın kadim bir kültür olarak yerinde tutulduğu belli bir korumacı dürtüye sahip gibi görünüyor. ... **Vera Cruz**, muhtemelen film yapımcılarının sol görüşlü konumunun yanı sıra Meksika'nın bu dönemde ABD sinemasına nüfuz eden devrimci bir alan olarak anlaşılmasının bir sonucu olan **güçlü bir politik ideolojiye sahip bir film.** 1950'lerde üretilen ve devrimci Meksika'yı konu alan bir alizi filmin bağlamında yer alan Vera Cruz, Frayling, Fojas ve Cortés gibi akademisyenlerin öne sürdüğü gibi, **Meksika'nın yalnızca yeni bir sınır biçimi veya Hollywood'da Amerika'nın büyüklüğüne karşı bir engel olarak öngörülmediğini gösteriyor.** Meksika aynı zamanda devrimci ve yıkıcı olarak da anlaşılıyordu, bu filmde kapitalist kaygılar olmadan toplumsal bir yaşam biçiminin nasıl olacağını sorguladığı gibi, belki de HUAC'ın kara listeye alınması ve komünist politik meydan okuması, kapitalizmi ve ABD genişlemesinin kaçınılmazlığını sorguladığı gibi, bu filmde HUAC'ın kara listeye alınması ve komünist etkilere yönelik şüpheler sonucu Hollywood'daki çağdaş baskıların da göstergesidir. Sol görüşlü ve liberal film yapımcıları olarak Hecht, Lancaster ve Kibbee, komitenin soruşturmalarından kişisel olarak etkilendiler. Farklı film yapımcılarının HUAC'a farklı tepkileri olduğu gibi, Meksika Devrimi'nden yararlanan farklı filmler de onun üzerinden farklı politik pozisyonlar alıyor. Vera Cruz için devrimci Meksika, Amerika'nın kapitalizm, bireycilik ve genişlemecilikle ilişkisinin sorgulanması için kritik bir alan açıyor. **Filmin Meksika'ya yaptığı yolculuk, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki çağdaş politik durumun sorgulanmasını ve Meksika'nın şu anda Amerikan kültürel imgeleminde işgal ettiği karmaşık yerin anlaşılmasını sağlıyor.»**

ELEŖTİRİLER, ÖVGÜLER...

- Vera Cruz, mizahı ve keskin zekasıyla 1950'lerin en etkili Western filmlerinden biri olarak kabul ediliyor
- SuperScope formatı ve Meksika manzarasının canlı tasviri de dahil olmak üzere, hikaye anlatımındaki yenilikler ve teknik başarılarıyla övgü topluyor
- Başta Joe Erin (Burt Lancaster) olmak üzere ahlaki açıdan muğlak karakterleri, geleneksel “iyiye karşı kötü” Western kalıplarına meydan okuması ile çığır açıcı olarak nitelendiriliyor
- Fransa-Meksika Savaşı'nı ve Meksikalı karakterleri temsil etmesi nedeniyle Meksika'da karışık tepkiler aldı.

Eleştirmenler filmin Amerikan bakış açısına odaklandığını vurguladılar

New York Times (1954)

- Gary Cooper ve Burt Lancaster'ın performanslarını, özellikle de kimyalarını ve karakterleri arasındaki ahlaki zıtlıkları övdü.
- Filmi eğlenceli, aksiyon dolu ve şaşırtıcı derinliğe sahip bir Western olarak tanımladı.

Rotten Tomatoes

- Filmin revizyonist Westernler üzerindeki etkisini ve daha karanlık, daha cesur tonunu takdir etti

Collider

- Cooper ve Lancaster'ın performanslarının Western türündeki anti-kahraman karakterleri şekillendirmedeki kalıcı etkisini vurguladı
- Filmin geleneksel Western temaları ile ahlaki açıdan daha karmaşık anlatılar arasında nasıl köprü kurduğuna dikkat çekti

ÖZET

Ana Temalar:

- Açıgözlülük, sadakat, ahlak ve ihanet, tekinsizlik; emperyalizm ve direniş.
- Değişen ahlak anlayışlarının ve anti-kahraman arketiplerinin incelenmesi.

Western Türü ve Sinematografi Üzerindeki Etkisi:

- Mizah ve daha karanlık tonların karışımı nedeniyle eleştirmenlerce beğenildi.
- Ana akım Western filmlerine anti-kahramanları ve ahlaki açıdan karmaşık hikayelerin girmesine öncülük etti.
- Western türünün yeniden tanımlanmasına yardımcı oldu ve daha sert anlatıların önünü açtı.
- "Spagetti Western" türüne, Sergio Leone (The Good, The Bad, The Ugly) ve Sam Peckinpah (The Wild Bunch) gibi film yapımcılarına ilham verdi.
- Geniş açılı sinematografisi ve aksiyon sahneleriyle görsel hikaye anlatımına etki etti.

Eleştiriler:

- Meksika tasviri Meksikalı yetkililerde endişelere yol açtı ve Meksika'da geçen sonraki Hollywood yapımlarında sansürün artmasına neden oldu.
- Film, başlangıçta farklı fikirler olsa da günümüzde bir klasik olarak görülüyor.
- Film, Meksika'nın mücadelesi yerine Amerikalı karakterler ve onların açıkgözlülüğüne odaklandığı için eleştirildi. Ancak Meksika direnişini dahil etme çabası da övüldü.

KAYNAKÇA...

- <https://filmforum.org/film/vera-cruz-apache-burt-lancaster-8-5>
- https://www.academia.edu/86364636/Filmed_Entirely_in_Mexico_Vera_Cruz_1954_and_the_Politics_of_Mexico_in_American_Cinema
- <https://www.sensesofcinema.com/2019/cteq/vera-cruz-robert-aldrich-1954-a-superwestern-from-the-postwar-hollywood-left/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=pC5knv2ojXI>
- <https://filmyap.substack.com/p/reeling-backward-vera-cruz-1954>
- <https://moreliafilmfest.com/en/peliculas/veracruz>
- https://trailersfromhell.com/vera-cruz-2/#google_vignette
- <https://ryanharveyauthor.com/2018/11/16/greed-and-film-grain-vera-cruz-1954/>
- <https://www.nytimes.com/1954/12/27/archives/gary-cooper-and-burt-lancaster-star-in-vera-cruz-at-the-capitol.html>
- https://www.rottentomatoes.com/m/vera_cruz
- <https://catalog.afi.com/Catalog/moviedetails/51398>
- <https://themoscianscene.wordpress.com/2018/01/05/vera-cruz-1954/>
- <https://collider.com/burt-lancaster-gary-cooper-vera-cruz/>
- <https://themoscianscene.wordpress.com/2018/01/05/vera-cruz-1954/>
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Vera_Cruz_\(film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Vera_Cruz_(film))
- <https://facts.net/movie/38-facts-about-the-movie-vera-cruz/>